

Викладач кафедри філософії ІГСН Андрій Гнатів взяв участь у реабілітаційно-відпочинковому таборі для спільноти «Віра і Світло»

У Брюховичах, що біля Львова, з 7 по 10 серпня 2025 року відбувся літній табір трьох віросвітлянських спільнот «Промінь надії, «Веселий струмочок» і «З Христом в кораблі», покликаний оживити співтурботу та дух злуки з дітьми з особливими потребами, їхніми батьками та друзями. Під гаслом «Іди на цілий світ говорити й нести любов своїм життям», 50 віросвітлян отаборилися на території Василянського інституту філософсько-богословських студій імені Йосифа Велямина Рутського, щоб по-новому вдихнути бажання надіятися, розкрити здатність любити й бути любленими, та, по-новому, просвітити свій кордоцентричний простір буття промінчиками віри. Прибулі зі Львова та Жовкви друзі (діти з інтелектуальною інвалідністю), їхні батьки та приятелі (волонтери) намагалися відновити приналежність до «нормальності» фундаментального права людини жити на своєму місці у світі, особистісно віч-на-віч засвідчувати про свої можливості, унікальні таланти й розповідати про сприйняття покликання до краси. Сукупність фізичних, артистичних, кулінарних програмних варіацій дозволили динамізувати спільнотовий дух груп та спрямувати набуті калорії зусиль в майбутні виклики майбуття, зокрема, не злякатися перед *цунамі* суспільної конкуренції, надпродуктивності та консумізму у ХХІ ст.

Протягом перебування серед віросвітлянського руху, філософ висвітлював батькам і волонтерам спільноти екзистенціальні теми та розмірковував над «унікальністю» людського обличчя, яке кличе-до-зустрічі та мовчазливо кричить «Не вбивай мене» (Еммануїл Левінас) тиранією байдужості, утопічним конформізмом псевдосамостей, сурогатною селекцією «*homo perfectus*» під тиском репродуктивних технологій. Як змінити погляд суспільства на людей з фізичними, сенсорними, психічними та розумовими вадами? Для чого потрібна революція у свідомості людей, які не розуміють різниці між тривогою та турботою?

Очевидно, цей досвід споглядання, буття-поруч та прийняття Іншого, відтворив в пам'яті Андрія Гнатіва діалог психоаналітика Юлії Крістєвої з філософом і засновником міжнародних організацій «Човен» та «Віра і Світло» Жаном Ваньє. Що лягло в основу «поліфонічного» діалогу та «мислення вдвох» між агностиком та віруючим в оновленні ідеї людяності? Мати дитини з інвалідністю, Давида, Юлія Крістєва обмінялася листами із Жаном Ваньє, щоб на початку 2009 року спільно запитати про природу, місце людей з особливими потребами та відповісти на питання: «Чому інвалідність так лякає сучасну цивілізацію»? «Щоб розвіяти непорозуміння щодо інвалідності, – уточнює Юлія Крістєва, – я намагалася налагодити зв'язки між світським гуманізмом і релігійним гуманізмом, щоб вони могли діалогувати, слухати одне одного». Жан Ваньє визнає, що цей «крик жінки і матері (...)» - це крик, який проникає крізь зведену навколо наших сердець стіну, щоб запобігти входженню в нас іншого, а особливо інакшого (людини з інвалідністю)». Результатом «духовного досвіду», інтелектуальної строгості діалогу між Крістєвою та Ваньє про інвалідність і страх перед різноманітністю стала публікація спільної книги під назвою «Їхній погляд пронизує наші тіні» [J. Kristeva – J. Vanier, *Leur regard perçe nos ombres: Échange*, Fayard, Paris 2011]. На сторінках книги про долю людей з інвалідністю розгорнулися інші актуальні питання про сенс теперішнього життя: чому ми хочемо бути батьками? Що означає бути матір'ю? Яка роль релігії? Які межі наукового прогресу? Що може зробити сім'я? Яка держави? Звідси, автор події наголошує на важливості розкривання філософської мудрості та досвіду в життєсвіті людей з особливими потребами, де перетинаються семантичні концепти вразливості, слабкості та, зрештою, смерті й потойбіччя.

Довідка. Міжнародна спільнота «Віра та Світло» заснована у 1971 Жаном Ваньє та Марі-Гелен Мат'є у Франції. На сьогодні спільнота «Віра і Світло» налічує 50000 членів, 1200 спільнот, 51 провінцій у 85 країнах світу, які спілкуються між собою 38 різними мовами на п'яти континентах. В Україні присутні 38 спільнот. Дві третини країн, де працює організація «Віра і Світло», перебувають у скрутному економічному становищі або політичній нестабільності.